

ТЕНДЕНЦІ НА СВІТОВОМУ РИНКУ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР

Левкін А.В., к.т.н., доцент

Харківський національний технічний університет сільського господарства ім.

П. Василенка

(61002, Харків, вул. Артема, 44, каф. кібернетики) E-mail: artur.lav@3g.ua

Максимальне зростання світових цін на більшість основних продовольчих товарів поставило під загрозу продовольчу безпеку населення світу та викликало глибоке занепокоєння міжнародної спільноти у зв'язку з початком нового витка загострення світової продовольчої кризи. Проте стрімке падіння ціни на нафту та скорочення попиту під впливом фінансової кризи не змінило ринкову кон'юктуру. Соціальна і політична стабільність в світі постала перед загрозою, що ускладнюється зростанням цін на продовольство, зменшенням купівельної спроможності населення та локальними конфліктами. Особливо тяжким є становище в країнах, що розвиваються, де майже 80 % доходів населення (понад 1 млрд. осіб) витрачає на продовольство [1]. Натомість країни міжнародної сільськогосподарської спеціалізації мають значні переваги за умови ефективної політики та реалізації експортного потенціалу.

Протягом останніх років Україна залишається лідером світового ринку олійних культур та збільшує виробництво у 2019/2020 МР до 15,5 млн.т. Світове виробництво соняшнику у поточному МР перевищить рівень попереднього МР на 7% та досягатиме 54,04 млн. т. Таке коригування відбулося, перш за все, за рахунок збільшення виробництва у Росії (до 15,3 млн. т), країнах Євросоюзу (до 9,75 млн. т). Суттєве скорочення внаслідок посушливої погоди відбулося у Аргентині (до 3,2 млн. т) та Туреччині (1,75 млн.т). Ринок соняшнику останніми місяцями продовжує зростати не зважаючи на подорожчання соняшникової олії майже на 25-30 USD/т, максимальний рівень ціни сягнув 790-805 USD/т. За даними Державного інформаційно-аналітичного центру моніторингу зовнішніх товарних ринків, у перші чотири місяці 2019/2020 МР з України було експортовано понад 2 млн. т соняшникової олії проти 1,96 млн. т за аналогічний період попереднього сезону (+2,4%). За даними USDA показники України у поточному МР можуть перевищити експорт 2018/2019 МР та досягнути рівня 6,54 млн. т. Основними імпортерами залишаються Індія та Китай, частка яких скоротилася під впливом кон'юктури соєвого ринку, як більш сприятливого на даний момент. Біржові ціни на соєві боби у 2019-2020 рр. із поставкою до портів Мексиканської затоки на умовах FOB є відносно стабільними із незначними коливаннями і становлять близько 350-370 USD/т. За даними Чиказької товарної біржі (CBOT) ціна на соєві боби із поставкою у березні-липні 2020 р. буде поступово зростати з 335,69 до 345,83 USD/т, соєвого шроту – з 333,89 до 342,27 USD/т, соєвої олії – з 737,01 до 749,35 USD/т. Отже кон'юктура світового олійного ринку для України є сприятливою та дозволяє забезпечити значні надходження валютних коштів.

Література: 1. Левкіна Р.В., Анацький А.В. Тенденції розвитку світового ринку продовольства // Матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції „Ринкова трансформація економіки: стан, перспективи”, 8-10 квітня 2013 р. – Харків: ХНТУСГ, 2013. – С. 290-293.